

**ASPECTE DIN ACTIVITATEA LUI TEODOR IACOBESCU
ÎN ASOCIAȚIA GENERALĂ A ÎNVĂȚĂTORILOR DIN ROMÂNIA (1926-1969)**

**ASPECTS FROM THE ACTIVITY OF TEODOR IACOBESCU
IN GENERAL ASSOCIATION OF TEACHERS FROM ROMANIA (1926-1969)**

Daniela CURELEA, prof. gr. I, Liceu
Colegiul Tehnic „Cibinium”, Sibiu, România
dana_cdana1@yahoo.com

Dragoș CURELEA, prof. gr. I, Liceu,
Colegiul Tehnic Energetic, Sibiu
c_drg@yahoo.com

Daniela CURELEA, high school teacher
Technical College ”Cibinium”, Sibiu, Romania,

Dragoș CURELEA, high school teacher,
Technical College Energetic, Sibiu, Romania

CZU: 373(498)(091)

DOI: 10.46727/c.v3.21-22-03-2024.p235-246

Abstract. Teodor Iacobescu was a famous personality among teachers in Romania. Captain in reserve of the Romanian Army and combatant veteran of the Great War, he was a member of the Central Committee of the General Association of Teachers from Romania. Author of didactic textbooks for primary education. He also held political positions, representing Cetatea-Albă county in Parliament, initially from the Peasant Party, and then from the National Peasant Party. After 1938, he fulfilled the duties of president of the above-mentioned General Association, thus contributing to the modernization of education in Romania and to the inauguration of a new headquarters of the Association that he presided over. In the years following 1948, he was closely monitored by the militia and security surveillance structures. He passed away on March 6, 1969. In the following lines, we present to the reader specific aspects of his activity at the head of A.G.I.R. between 1938-1944. But also some information from his life after 1948.

Keywords: Teodor Iacobescu, Association, Cetatea-Albă, Teachers, Pedagogy.

Institutorul Teodor Iacobescu (n.: 22 octombrie 1887, București, Regatul România – d.: 6 martie 1968, București, România). Acesta a participat la Congresul general al cadrelor didactice care s-a desfășurat în perioada 6-9 septembrie 1926 în Cernăuți. Cu acest prilej au fost dezbătute și aprobate de către delegații cadrelor didactice din învățământul general primar noile Statute ale Asociației din România. Între cei care au expus puncte de vedere și au făcut amendamente la acestea a fost și delegatul Asociației, filiala județeană din Cetatea-Albă, T. Iacobescu, care era membru în comitetul instituției. În urma dezbaterilor care au avut loc și a alegerilor noilor membri în organele statutare ale acestei instituții naționale, remarcăm și nominalizarea și desemnarea lui T. Iacobescu în comitetul central național al acesteia [17, p.3]. A fost remarcat în rândurile membrilor Comitetului central al Asociației Generale a Învățătorilor din România încă din anul 1928 [48, p.2]. A fost invitat în calitate de președinte al filialei din respectivul județ sud basarabean în Asociația Generală a Învățătorilor din România în 9 iunie 1937, în cadrul activităților care au avut loc în București cu prilejul desfășurării celui

de-al treilea Congres al Căminelor culturale ale Serviciului social din România, eveniment care s-a petrecut sub auspiciile suveranului român Carol al II-lea la Arenele Romane din Capitală [16, p.9, 10, p. 3, 36, p.315].

În perioada 28-30 august 1932, T. Iacobescu a participat în Chișinău la întrunirea anuală a Asociației Generale a Învățătorilor din România, care a fost prezidată de către președintele acesteia Dumitru V. Țoni. A candidat pentru a ocupa un loc în comitetul central, însă din lipsa câtorva voturi, poziția respectivă a fost ocupată de către un alt învățător, Policarp Bețianu, deputat național țărănist de Hotin. Policarp Bețianu ales în comitetul central a declinat ocuparea acestei poziții. Președintele Dumitru V. Țoni a suspendat ședința. În atare situație, sala nu a încetat să scandeze numele deputatului T. Iacobescu. După reluarea activității în plen, învățătorul Petru Sfeclă, președintele filialei județean Soroca, a declarat că renunță la poziția sa în Consiliu, iar în locul acestuia să fie ales deputatul național țărănist T. Iacobescu [19, p.3, 13, p. 4].

A participat împreună cu ministrul de Instrucție Publică și Culte Dimitrie Gusti din partea Consiliul general al Instrucțiunii, atât la întrunirea generală pe care Astra a organizat-o în zilele de 2 și 3 octombrie 1932 în Deva, cât și la vizita Școlilor Normale din Deva și Blaj, apreciind rezultatele școlii de aplicație din Blaj [61, p.142, 145, 148, 64, p.10]. A prezidat Congresul anual al filialei județene din Cetatea-Albă a Asociației Generale în 17 septembrie 1933. Prilejul a fost utilizat de către președintele T. Iacobescu să observe că peste 90 % dintre învățătorii din județ activau în filială. Aceasta avea organizată o bancă de sprijin pentru problemele materiale ale învățătorilor și familiilor lor, care edita periodicul *Cultura Poporului*, respectiv care era abonată la oficiosul central al Asociației, revista *Școala și Vieța*. De asemenea, grație implicării materiale a fost inaugurat în comuna Budachi un sanatoriu pentru întreținerea sănătății și pentru desfășurarea concediilor învățătorilor din acest județ, dar și a celor veniți din țară [73, p.3].

În perioada 27-29 martie 1934, Guvernul liberal a transmis conducerii Asociației Generale a Învățătorilor din România o notă prin care a adus la cunoștința Comitetului central faptul că în temeiul unei legi nu vor fi acoperite sporurile salariale până la 1 aprilie 1935. Deputatul național-țărănist T. Iacobescu, vicepreședinte în Comitetul central al Asociației a contestat în 29 martie același an în Cameră legea remarcând că actul legal este o măsură nedreaptă la adresa învățătorilor și a institutorilor pe care acesta îi numea baza sistemului de învățământ din România. Deputatul Iacobescu a remarcat în plen Camerei neconstituționalitatea acestei măsuri [27, p.2].

În 20 ianuarie 1935 s-a întrunit în București la sediul Asociației Generale, Comitetul central din care structură executiv-națională a făcut parte și T. Iacobescu. În urma întrunirii s-a ajuns la hotărârea ca organizarea Congresului general anual al Asociației să aibă loc la Timișoara în perioada 8-10 septembrie același an. Cu acest prilej urma să se dezbată probleme de maxim interes pentru învățători: controlul în învățământul primar, educația națională și normele generale pentru salarizarea cadrelor didactice din învățământul primar. S-a decis ca problemele respective să fie analizate în comitetele județene de direcție și răspunsul acestora să fie centralizat la nivel național, cel mai târziu la 15 mai 1935. Răspunsurile privind chestiunile referitoare la Educația națională și salarizarea învățătorilor urmau a fi centralizate și sintetizate de către vicepreședintele T. Iacobescu. Rezultatele la care se va ajunge vor fi supuse dezbaterilor

și aprobării sau, după caz, respingerii acestora în cadrul lucrărilor congresului general național, care va avea loc în Timișoara sub președinția lui Dumitru V. Țoni [62, p.4].

A participat în 15 mai 1935 în Sfântu-Gheorghe, în cadrul întrunirii anuale a învățătorilor din județul Trei-Scaune, demers care s-a desfășurat în sala festivă a Prefecturii sub prezidiul său și al institutorului Aurel Dobrescu. Adunarea generală a învățătorilor s-a desfășurat sub conducerea sa în calitate de delegat a forului central executiv al Asociației Generale a Învățătorilor din România [7, p.14]. Invitat, deopotrivă al Astrei și al Asociației de profil în Satu Mare, a participat în 17 septembrie 1935 la întrunirea generală a învățătorilor din județul menționat care a avut loc în aceeași perioadă. Situația în cadrul acestei filiale era una tensionată în condițiile în care, nu a fost validat directorul Casei Învățătorilor din județ, Teodor Pașca. Astfel, s-au desfășurat alegeri pentru a fi desemnat un nou comitet județean, care a fost prezidat de către Nicolae Pop. Cu acest prilej, a fost ales și noul director al Casei Învățătorilor din județul Satu Mare, iar delegatul de la centru, deputatul Iacobescu, a apreciat că situația existentă s-a rezolvat într-un mod optim. A fost ales în fruntea filialei ca președinte George Medan, iar ca vicepreședinte al comitetului județean, N. Pop [6, p.10]. Periodicul central *Curentul* a prezentat în 20 septembrie 1935 în atenția candidaților la examenul pentru Definitivat, specific cadrelor didactice în vederea avansării lor în carieră, informația că institutorul T. Iacobescu alături de alți co-autori au publicat *Îndrumător pedagogic* [45, p.2].

În condițiile în care învățătorii au solicitat, atât majorări salariale în cadrul adunării generale de la București din 1 martie 1936, cât și stabilirea unui statut bine definit și a unui nou angajament între această categorie socio-profesională și autoritățile de profil ale statului român, Asociația generală, prin glasul președintelui Dumitru V. Țoni, a anunțat că se va constitui un grup de lucru din specialiști în rândurile căruia va intra și deputatul național-țărănist T. Iacobescu, pentru a fi elaborate două noi metodologii specifice privind salarizarea învățătorilor și etapele de parcurs ale carierei acestora. Deputatul Iacobescu a promis sprijinul său pe lângă autoritățile ministerului Instrucțiunii [50, p.10]. Observăm dintr-o scrisoare a institutorului Ilie Popescu, fost revizor școlar din Cetatea Albă, adresată președintelui Asociației Generale a Învățătorilor din România D. V. Țoni, că la nivel local, T. Iacobescu a fost acuzat de către mai sus-menționatul institutor că în jurul acestuia orbitau oameni interesați și care făceau jocurile politice ale președinte T. Iacobescu [60, p.3].

În 10 septembrie 1937, în coordonarea universitarului bucureștean Ion C. Petrescu și alături de ziaristul Cezar Petrescu și profesorul Vasile V. Haneș, T. Iacobescu a lansat la editura „Scrisul Românesc” manuale didactice pentru cursul învățământului primar în acord cu noua programă analitică aprobată de către Ministerul Instrucțiunii Publice [55, p.2; 40, p.73]. În perioada 5-7 septembrie 1938 s-au desfășurat în Constanța lucrările Congresului general al învățătorilor din România. La această activitate a participat și institutorul Iacobescu. A făcut parte din comisia de lucru, care a elaborat darea de seamă asupra situației morale și materiale a învățătorilor din țara noastră, remarcând anumite necesități de natură formativă, dar și materială a acestora. Evenimentul a fost organizat în condițiile expirării mandatului de conducere al comitetului anterior. Ca atare, au avut loc alegeri statutare și a fost constituit un nou comitet de conducere al acestei instituții. Din noua echipă de conducere a acestei Asociații pentru mandatul 1938-1941 au făcut parte: Dumitru V. Țoni [35, pp.693-694] (președinte), Iordan B. Tacu (secretar general), Moise Marinescu (casier general), iar în rândurile comitetului au fost aleși membrii reprezentativi pe provincii. Reprezentant al Basarabiei în comitet a fost ales în 7

septembrie T. Iacobescu în calitate de președinte regional, iar în perioada care a urmat, în condițiile promovării lui Dumitru V. Țoni ca subsecretar de stat în Ministerul Educației Naționale, președinte al Asociației Generale a Învățătorilor din România era ales T. Iacobescu [18, pp. 4-5, 36, p.315].

A asistat la întrunirea generală a Astrei de la Timișoara din 1937 unde a transmis solidaritatea mișcării învățătorilor din țara noastră la marile proiecte ale Asociațiunii [51, p.4]. A fost ales în funcția de președinte al Asociației Generale a Învățătorilor din România. A participat alături de subsecretarul Dumitru V. Țoni de la Ministerul Educației Naționale, în 11 decembrie 1938 în Sala Teatrului „Regina Maria” din Oradea la întrunirea generală anuală a filialei județene Bihor a mai sus-menționatei structuri socio-profesionale din România. Între discuțiile care s-au purtat menționăm tematici precum: revizuirea manualelor școlare, anumite sancțiuni aplicate corpului didactic primar pentru abateri deosebite, organizarea cursurilor de specializare, activitatea extrașcolară în cadrul legiunilor județene ale străjeriei și în cohortele școlare ale acestei instituții. În finalul activităților administrative și a dezbaterilor pe comisii, la invitația care le-a fost adresată de către inspectorul general al Ținutului regal Someș, profesorul Teodor Neș, subsecretarul de stat D. V. Țoni, președintele Iacobescu și vicepreședintele sibian Ioan Ciolan s-au deplasat, atât la Școlile din Beiuș, cât și în Școala Normală de Fete din Oradea, nu în ultimul rând la Academia Teologică tutelată de Eparhia greco-catolică de Oradea Mare.

În Sala festivă a Primăriei din Oradea, T. Iacobescu a prezentat conferința: *Legăturile Basarabiei înainte de război cu Transilvania*, relevând printre altele, atât activitatea de sprijinire a învățământului confesional din Transilvania de către marele mecena Vasile Stroescu, cât și contribuția adusă de universitarul clujean Onisifor Ghibu la organizarea învățământului din Basarabia, dar și la răspândirea mesajului prin organizarea Regionalei „Astra Basarabiei” și a mai multor despărțăminte ale Astrei în respectiva provincie [33, p.3]. Alături de Dumitru V. Țoni, a asistat în 17 decembrie 1938 la festivitatea de pensionare a institutoarelor Heraclea Dumitrescu și Ana Eftimie de la Școala nr. 2 de Fete „Vasile Lucaciu” din Capitală [47, p.4]. În 15 ianuarie 1939 a fost invitat în cadrul lucrărilor Congresului general al salariaților publici din România. Ocazia a fost folosită pentru a exprima un punct de vedere, menționând nevoia realizării unei confederații unitare a angajaților care activau în serviciul statului, pentru a putea obține mai ușor drepturile social-economice pe care aceștia le reclamau [20, p.9].

Senatorul T. Iacobescu a fost omagiat în Cetatea Albă în 2 februarie 1939 în numele tuturor învățătorilor din România, al colaboratorilor săi de la Astra și al foștilor colegi de partid, chiar și de foști oponenți politici național-liberali, care l-au prețuit și respectat. La eveniment au luat parte, printre alții, subsecretarul de stat de la Ministerul Educației Naționale, Dumitru V. Țoni, Marin Niculescu, fost subrevizor școlar județean și subdirector general în Minister, inspectorul școlar general Petre Puchianu, inspectorul general al Ținutului regal Bucegi, Constantin Angelescu, inspector școlar general Ion G. Nicolaescu, inspectorul general al Municipiului București, Constantin Luchianu, Vasile V. Hanea, profesor și fost deputat, învățătorul Teodor Geamănu, președintele Asociației Generale a Învățătorilor din România-Filiala județeană Târnava Mare (Sighișoara), învățător Constantin Popescu, președintele filialei județene Vâlcea a sus-menționatei Asociații, învățător Petre Botescu, președintele filialei județene Teleorman, învățător Dumitru Dumitrescu, președintele filialei județene din Râmnicu Sărat, Ion Gherman, președintele Filialei județene Storojineț, contabilul Nicolae Docu, casier general al Casei Corpului Didactic, Iordan Tacu, secretarul general al Asociației, profesorul

Ștefan Iacobescu inspector general al Fundațiilor Culturale Regale și fratele senatorului T. Iacobescu, dar și alte personalități ale momentului care au asistat la sărbătorirea acestuia.

Întâmpinarea oaspeților care u venit din alte părți ale țării a fost făcută de către colonel I. Poppu, prefectul județului Cetatea-Albă, avocatul Teodor Munteanu, unul dintre cei doi viceprimari ai municipiului reședință de județ, locotenent-colonel Theodor Hoffmann, comandantul Regimentului 35 Infanterie „Neagoe Basarab” din garnizoana locală, o serie de cadre didactice în frunte cu revizorul școlar județean Panait Antohi, alte personalități. A fost omagiat în Sala de Consiliu a Prefecturii din Cetatea-Albă în prezența a peste 300 de participanți. Între aceia care au apreciat în alocuțiunile rostite, atât munca, cât și activitatea administrativ-organizatorică, socială, culturală, politică a lui T. Iacobescu au fost: Dumitru V. Țoni, profesorii Gheorghe Ștefănescu, mai vechi colaborator în activitatea depusă în serviciul Despărțământului Astei din Cetatea-Albă, Alexandru Teodorescu, fost adversar politic și contra-candidat liberal, între timp ajuns la conducerea S.C. Banca „Învățătorul”, structură asociativ-economică socio-profesională, care a fost constituită grație strădaniilor depuse în anii ‘30 de către T. Iacobescu, avocatul Mihail Stratan, revizorul școlar județean Panait Antohi, subrevizorul județean Lucian Holban, protoereul Hrisan Fotescu, părintele Petre Hagiu [41, p.24], dar și alții. A mulțumit organizatorilor, printre care soției sale Ludmila, prefectului I. Poppu, subsecretarului de stat la Educație D. V. Țoni și celor care i-au fost alături la acest important eveniment al vieții sale [76, p.9; 49, p.6; 40, p.75; 14, pp.125-126; 44, pp.46, 53-56, 59-69].

În 10 februarie 1939 a asistat la întrunirea generală extraordinară a corpului didactic primar care s-a desfășurat în sala de festivități a Primăriei Municipiului Târgu Mureș. La eveniment au participat 357 de învățători din județul Mureș. În asistență au fost remarcați colonel I. Dumitriu (prefectul județului), medicul Eugen Nicoară (directorul medical al Spitalului orașenesc Reghin, comandantul Legiunii străjerești din județul sus-amintit), dar și alte personalități, inspectorul școlar Jeronim Puia, revizorul școlar Gheorghe Aniței. Ședința a fost prezidată de T. Iacobescu și a pus în discuție și în atenția autorităților, situația administrativă a sediilor de școli, problema igienei publice, ameliorarea chestiunii materiale a învățătorilor, alte aspecte în strânsă legătură cu activitatea extrașcolară care cădea în sarcina corpului didactic primar [9, p.10]. Alături de ceilalți oficiali, din fruntea Asociației Generale a Învățătorilor din România, T. Iacobescu a semnat telegrama trimisă suveranului român Carol al II-lea la împlinirea unui an de la promovarea noii Constituții a României care purta numele mai sus-amintitului suveran român [73, p.6; 54, p.278].

În 10 mai 1939 a asistat în Sighișoara la activitățile congresului anual al filialei județene din Târnava Mare a Asociației Generale pe care o prezida. Prilejul a fost folosit de către acesta pentru a se alătura lui Teodor Colbazi (prefect), Horia Teculescu (directorul Liceului „Principele Nicolae” din Sighișoara), dr. Gheorghe Babeș și Viorica Dobre (comandanții Legiunii județene de Străjeri), dar și altor notabilități locale. În cadrul dezbaterilor care au avut loc, T. Iacobescu a relevat printre altele, buna pregătire socio-profesională a învățătorimii din acest județ, a laudat factorii decizionali județeni pentru alocarea sumelor necesare școlilor, atât celor urbane, cât și celor din mediul rural. Președintele Iacobescu a omagiat activitatea și personalitatea fostului învățător și revizor școlar Nicolae Miuța pentru rezultatele muncii didactice și administrative pe care a depus-o vreme de 37 ani în serviciul școlii, atât în perioada austro-ungară până în 1918, cât și după acest moment [15, p.11].

A candidat și a fost ales conform noii Constituții alături de Dumitru V. Țoni pentru a reprezenta Categoria Ocupații intelectuale, în demnitatea de senator de drept în alegerile din luna iunie 1939. T. Iacobescu a fost ales în această poziție de către delegații învățătorilor cu 458 voturi [31, p. 3.644]. Ca urmare a alegerii sale în funcția de președinte al Asociației Generale a Învățătorilor din România a vacantat catedra pe care a ocupat-o ca titular la Școala Primară nr. 1 din Cetatea Albă, pentru a se transfera la Școala Primară „Regele Ferdinand I” din București [11, f. 44; 74, p.3.836; 75, p.3.810; 77, p.6]. La finalul anului școlar 1939, T. Iacobescu a primit, din partea mai multor filiale județene ale Asociației, telegrame în care a fost salutat și felicitat pentru munca pe care a depus-o în serviciul Asociațiunii [28, p.4].

În 10 iulie 1939 a întâmpinat la sediul Asociației delegația învățătorilor pensionari în frunte cu George Neștian și Constantin Rotaru, care au făcut convenita observație că pe noua Lege a pensiilor ei au înregistrat o diminuare cu 10 % a cuantumului drepturilor pe care le aveau în plată. Cunoscând situația, senatorul Iacobescu a precizat că situația care a apărut i-a fost adusă la cunoștință și de alți învățători, cu deosebire a aceloră din județul Cetatea-Albă. A precizat membrilor reprezentativi ai învățătorilor pensionari că va interveni la autoritățile în drept pentru a rectifica această situație [34, p.4]. Împreună cu subsecretarul de stat Dimitrie V. Țoni de la Ministerul Educației Naționale au fost în 21 februarie 1940 gazde primitoare pentru elevii de la Școala Normală Superioară din București. Absolvenții seriei 1940 au fost primiți la Sediul Asociației Generale a Învățătorilor din Str. Sfinții Apostoli nr. 14, unde cei doi oficiali s-au întreținut cu absolvenții [37, p.7].

În 19 mai 1940, la Arad, ambii oficiali au fost invitați la adunarea generală a filialei învățătorilor din județ. Prilejul i-a permis lui T. Iacobescu să aprecieze activitatea membrilor acestei filiale [8, p.9]. A participat în 25 mai 1940 la întrunirea generală anuală a asociației generale a învățătorilor din județul Sălaj. Tot cu această ocazie, conducerea filialei învățătorilor sălăjeni a organizat cu sprijinul coortei străjerești din Zalău un festival care s-a desfășurat după un program aprobat de Rezidența regală a Ținutului Someș. T. Iacobescu a apreciat buna organizare, desfășurarea festivității și a salutat conducere locală pentru faptul că a dovedit „un exemplu de solidaritate profesională, o pildă de strângere a rândurilor în jurul Regelui Carol al II-lea și a Țării, o entuziastă manifestație” [26, p.433].

În 6 iunie 1940 împreună cu de D. V. Țoni la înființarea Asociației Învățătorilor Scriitori – Filiala centrală București, eveniment pe care l-a prezidat. Printre cei care au susținut alocuțiuni cu această ocazie îi amintim pe Tacu B. Iordan, membru în Comitetul central al Societății Scriitorilor din România, publicistul Lazăr Ștefănescu și pe secretarul general al susmenționatei structuri socio-profesionale, Mircea Ispir. Menționăm și că scriitorul Vasile Copilu-Cheatră a adus salutul scriitorilor din Ardeal [23, p.2; 24, p.5]. În București s-a desfășurat în zilele de 28 și 29 septembrie 1940 întrunirea Comitetului de conducere al Asociației pe care a prezidat-o [58, p.3].

A condus împreună cu Ion Butăroiu în 14 aprilie 1941 lucrările întrunirii generale a Filialei Dâmbovița a Asociației Generale. La acest moment de raportare au asistat, printre alții, secretarul general Mircea Ispir și inspectorul școlar județean Grigore Mîrgulescu. În finalul activității s-a decis încadrarea în structurile Asociației Generale Casa Învățătorilor, Cercul de Studii Pedagogice din județul Dâmbovița și Societatea „Caritatea”. De asemenea, în cadrul acestei întruniri, a fost ales un nou comitet județean de conducere, deoarece mandatul celui precedent a expirat în aprilie 1941. În final, președintele Iacobescu a mulțumit asistenței și a

îndemnat la solidaritate în jurul Tronului, Țării, Armatei și conducerii statului în scopul „reîntregirii hotarelor noastre firești, fără de care nu înțelegem să trăim” [1, p.3]. Participă în prezidiu cu prilejul lansării în luna mai 1941 a publicației *Școala și Vieța*, anul XI-XII, nr. 1-4, mai-decembrie 1941, în care a publicat studiul *Învățătorii în Războiul reîntregirii* [70, p.213].

A fost invitat ca membru în Grupul de lucru al Secretariatului de Stat al Educației Tineretului Extrașcolar și a participat în 2 noiembrie 1941 la activitatea acestui organism. S-a avut în vedere adoptarea metodei didactice educația în aer liber. La acest eveniment au participat și membri ai delegației școlare germane acreditate în București, care au semnalat beneficiile acestei metode didactice pentru sănătatea elevilor și au sugerat părții române o extindere a acesteia la nivelul rețelei școlare primare și secundare [21, p.7].

În cadrul întrunirii generale a reprezentanților județeni ai Asociației Generale a Învățătorilor din România, care s-a desfășurat în 29 decembrie 1941 în București, institutorul Iacobescu a fost reales în funcția de președinte al instituției [56, p.4]. Prilejul a fost folosit și pentru desfășurarea solemnității religioase a inaugurării Casei (Sediului) Asociației Generale a Învățătorilor din România în Str. Sfinții Apostoli nr. 14. Noul sediu instituțional a fost sfințit de către părintele dr. iconom stavrofor Traian Costea proteiereul Bucureștiului. Acesta a fost secondat de către părintele paroh al Bisericii cu Hramul Sfinții Apostoli, Ion Comana. T. Iacobescu a adresat în numele instituției telegrame, atât suveranului român Mihai I, cât și generalului Ion Antonescu și vicepremierului român, profesorului universitar Mihai Antonescu, precum și ministrului Culturii Naționale, profesorul Ioan Petrovici [63, p.5.595].

Alături de institutorul Vasile Vrânceanu, a editat și contribuit la apariția mai multor auxiliare didactice la Editura Georgescu-Delafraș în cursul anului școlar 1939-1941. Autorii au grupat aceste auxiliare școlare, pe care le-au editat sub titlul generic: *Manuale de Curs supraprimar* [68, p.2; 69, p.3]. În 10 februarie 1942 la Sediul „Casa Învățătorilor” din Capitală au fost premiați elevii Școlilor primare din București, care au participat la Concursul expozițional pentru Desene organizat de către această instituție. Astfel, comisia din care au făcut parte Ion C. Petrescu, subsecretar de stat la Ministerul Educației Naționale, Dumitru V. Țoni, fost subsecretar de stat și T. Iacobescu, președintele Asociației, a jurizat și a premiat pe tinerii elevi care au fost însoțiți la această ceremonie de părinții și bunicii lor.

În seria cuvântărilor care s-au rostit cu acest prilej, reținem că T. Iacobescu s-a adresat în cuvinte simple copiilor, relevând în fața asistenței rostul expoziției de desene, organizată de Asociație, dar și satisfacția instituției de a fi reușit să asigure celor 150 premianți livrete de economii asigurate de către Societatea de profil Adriatică București. De asemenea, acesta a îndemnat părinții să lase aceste economii plasate pe numele tinerilor să sporească.

„[...] Mărturisindu-și încrederea în posibilitățile sufletești ale copilului român, cetățeanul de mâine al țării, d. T. Iacobescu a mulțumit Comitetului și tuturor acelor care au încurajat inițiative Asociației Învățătorilor” [46, p.7].

Invitat în 12 iulie 1942 de către organizatorii cursurilor Universității „Nicolae Iorga” de la Vălenii de Munte, T. Iacobescu a participat la redeschiderea acestor manifestații specifice de pedagogie socială. Mai mult, a ținut să sublinieze, în alocuțiunea pe care a rostit-o că salută demersurile Ligii culturale, odinioară prezidate de marele erudit român, aceea de a strânge toate sufletele și energiile românești în jurul Majestății Sale Regele [25, p.5].

A luat parte la decernarea premiilor literare acordate învățătorilor care erau scriitori, care s-a desfășurat în sesiunea din 21-28 noiembrie 1942. Evenimentul s-a desfășurat pe perioada

unei săptămâni în Sala de expoziții a Ministerului Propagandei Naționale și a avut mai multe momente, la care președintele Iacobescu a asistat. Remarcăm, în cadrul evenimentului, atât secțiunea dedicată expoziției de carte și revistă editată de învățători, individual sau în colectiv ca grup de autori, cât și momentul decernării premiilor literare pentru învățători. A făcut parte din Comisia prezidată de Apostol D. Culea, care a evaluat lucrările și a acordat premiile aferente [39, p.3; 30, p.6-7].

În anul de activitate 1942-1943 a fost directorul periodicului editat de către Asociația Generală a Învățătorilor din România, pe care acesta a prezidat-o revista *Școala și Vieața* [70, p. 213]. Alături de secretarul general Mircea Ispir și de prof. Radu Petre, director general al învățământului normal, primar și seminarial din Ministerul Educației, a întâmpinat în 12 martie 1943 la sediul instituției pe care o conducea pe Maria Antonescu, însoțită de Ion C. Petrescu, ministru secretar de stat la Departamentul Educației și Culturii Naționale. Cu acest prilej președintele Iacobescu a îndrumat oaspeții în cele opt secțiuni medicale ale Policlinicii școlare inaugurate în sediul Asociației din Str. Sfinții Apostoli nr. 14 [52, p.5]. Efortul echipei redacționale coordonate de președintele Iacobescu a permis apariția la 1 iunie 1943 a periodicului *Școala și Vieața*, cu un număr bogat, cu autori însemnați și care cuprindea titluri interesante [67, p.6].

A asistat în 4 iunie 1943, ca invitat al Asociației Generale a Învățătorilor din România, Filiala Regională din Basarabia, la evenimentul solemn care a avut loc în sala de festivități a Liceului „Bogdan Petriceicu Hasdeu” din Chișinău. Evenimentul a fost precedat de susținerea unui serviciu divin de către un sobor de preoți în frunte cu părintele Pavel Grosu, protopopul Chișinăului, care a fost secondat de părintele George Covalciuc. La finalul solemnității religioase s-a ținut un moment de reculegere în memoria învățătorilor căzuți pe front, atât în perioada Primului Război Mondial, cât și în acțiunile militare la care România lua parte în acele momente ca stat beligerant pentru întregirea frontierelor sale statale.

Între cei care au susținut alocuțiuni, remarcăm pe T. Iacobescu, generalul de divizie Olimpiu Stavrat, colonelul Hanibal Dobjanski, primarul Municipiului Chișinău, colonelul Ștefan Georgescu, prefectul județului Lăpușna și Andrei Alexandrescu, președintele filialei regionale Basarabia a Asociației Generale. În expozeul său, președintele Iacobescu s-a referit în mod concret asupra *Proiectului de reformă a legii învățământului*. S-a pus în discuție de către institutorii Constantin A. Pușcașu și Ion Arhire problema specifică care ținea de scumpirea costului vieții de zi cu zi a familiilor învățătorilor, ceea ce reclama o intervenție imediată în sensul ameliorării situației materiale a acestora [4, p.3; 5, p.3; 12, c.3]. La finalul anului 1943 a ieșit în pensie, deoarece a îndeplinit condițiile de vârstă și cele de vechime, însă a mai predat la o școală primară din Sibiu până în luna iunie 1945 [65, dos. 6/1953-1966, f. 1-3, 65, dos. 15.460, f.44].

În temeiul *Deciziei judecătorești nr. 22.293 din 17 iulie 1944* s-a reconfirmat că T. Iacobescu și Ion N. Ciolan, pe deoparte, și Vasile Ghenzul, Panait P. Popovici, René Râmnicănu, Dumitru V. Țoni, pe de altă parte, au fost realeși în adunarea generală, care a avut loc în 6 aprilie 1944 pentru un nou mandat pe patru ani în Consiliul de Administrație al prestigioasei Federații Naționale „Cooperativa de Librărie, Editură și Arte Grafice” din București. Același consiliu a împuternicit pe casierul instituției în 17 aprilie același an, să solicite și să utilizeze sumele pe care instituția trebuia să le primească din partea Casei de

Economii și Consemnațiuni, Filiala București, P.T.T.R., filiala sud Muntenia-Dobrogea și din partea Regiei Autonome de Căi Ferate din România, Regionala 1 [32, p.4.197].

În perioada 1940-1941, când activa la conducerea Asociației generale a învățătorilor, T. Iacobescu s-a despărțit de prima sa soție, Ludmila Iacobescu. La câțiva ani după acest eveniment, s-a recăsătorit în 29 martie 1944 în București cu Elena/Ileana B. Zara, care a fost învățătoare și bibliotecară și a activat administrativ în cadrul instituției centrale a învățătorilor din România. În anii care au urmat, după transformările sociale și politice prin care a trecut statul român și societatea românească începând din 1945, dar cu deosebire după 1 ianuarie 1948, fostul institutor, deputat, senator de drept, președinte al Asociației Generale a Învățătorilor din România, nu a fost arestat, însă a fost mereu urmărit atent, monitorizat, supravegheat, deoarece a figurat la problema de caz a foștilor membri și demnitari proveniți din partea Partidului Național Țărănesc, iar el a ocupat în decadele interbelice funcții de marcă (membru, președinte de filială județeană, deputat, membru în comitetul central, în delegația permanentă, în delegația regională a partidului) în formațiunea politică, prezidată de fostul premier român Iuliu Maniu. Mai mult, s-a făcut propunerea ca el și familia lui să fie mutați cu domiciliul obligatoriu în câmpia Bărăganului [11, dos. 15.450, f. 2-7, 42, p.119, 132, 136, 141-142, 153, 217-218, 224, 227, 229]. În 30 martie 1966 a primit o Scrisoare de mulțumire din partea directorului Muzeului de Științe Pedagogice din București, pentru materialele de profil și pentru manualele didactice care s-au utilizat în cadrul ciclului primar de învățământ în perioada 1928-1946. Direcțiunea sus-menționatei instituții culturale din Capitală l-a considerat pe acesta un prieten devotat al Muzeului Pedagogic Central [65, dos. nr. 261/1919-1966, f.4].

După anul 1964, T. Iacobescu, acum aflat în vârstă înaintată, dar în continuare monitorizat de către structurile de filaj ale organelor de Miliție și Securitate, s-a bucurat de atenția unui jurnalist de la *Gazeta Învățăământului*, care i-a luat un interviu fostului președinte al Asociației Generale a Învățătorilor din România în 13 septembrie 1968 la împlinirea vârstei de 80 ani. Bătrânul dascăl a vorbit de activitatea sa publicistică, de seria demersurilor constitutive pe care le-a desfășurat în fruntea Asociației, activitatea militantă pentru dobândirea drepturilor socio-economice pentru categorie profesională a cadrelor didactice care funcționau în învățământul primar. A vorbit despre istoria învățământului, dar și despre noile rezultate ale cercetărilor în domeniul pedagogiei, atât în țară, cât și în afara acesteia [79, p.2].

Ultimii ani din viață i-a petrecut alături de prima soție, fosta directoare L. Plămădeală-Iacobescu în str. Sandu Aldea, nr. 19. A locuit în imobilul pe care l-au ridicat împreună. S-a stins din viață în 6 martie 1969. I-au omagiat personalitatea și memoria, fostul om politic și ministru Pantelimon Halippa, nașul său de cununie, Alexandru Vasilescu, mai vechi colaborator al lui Teodor Iacobescu, părintele Ioan Hagi, Grigore Sereda și Octavian Sargetiu în numele învățătorilor scriitori din România în necrologul din 8 martie 1969 [53, p. 4, 44, p. 88, 97]. La acest trist eveniment care s-a desfășurat la Cimitirul „Izvorul Nou” din București a participat și fiica sa din cea de-a doua lui căsătorie, muzicologul Liliana Iacobescu, și a profesoarei Elena Zara-Iacobescu.

BIBLIOGRAFIE

1. Adunarea generală a Asociației învățătorilor din județul Dâmbovița. În: *Universul*, anul 58. 19 aprilie 1941, nr. 105, p. 3.
2. Adunarea generală a Asociației Învățătorilor. În: *Universul-Capitala*, anul 59. 1 ianuarie 1942, nr. 1p. 8.
3. Adunarea generală a Asociației Învățătorilor. În: *Universul-Capitala*, anul 59. 1 ianuarie 1942, nr. 1, p. 8.
4. Adunarea generală a învățătorilor din Basarabia. În: *Curentul*, anul XVI. 21 iulie 1943, nr. 5.540, p. 3.
5. Adunarea generală a învățătorilor din Basarabia. În: *Curentul*, anul XVI. 21 iulie 1943, nr. 5.540, p. 4.
6. Adunarea generală a învățătorilor din județul Satu Mare. În: *Dimineața*, anul XXXI. 19 septembrie 1935, nr. 10.321, p. 10.
7. Adunarea generală a învățătorilor din județul Trei-Scaune. În: *Dimineața*, anul XXXI. 27 mai 1935, nr. 10.196, p. 14.
8. Adunarea generală a învățătorilor din orașul și județul Arad. În: *România-Provincie*, anul III. 22 mai 1940, nr. 709, p. 9.
9. Adunarea generală extraordinară a învățătorilor secția Mureș. În: *Universul*, anul 56. 15 februarie 1939, nr. 44, p. 10.
10. *Al treilea Congres al Căminelor culturale din România*, în *Curentul*, anul X, nr. 3.360, 10 iunie 1937, p. 3
11. Arhiva Consiliului Național pentru Studierea Arhivei Securității. Fond *Informativ. Teodor Iacobescu*, dosar nr. 15.460, f. 2 f.-v; f. 3-4
12. Arhiva Familiei Iacobescu. *Cutia nr. 3, documente, scrisori, fotografii.*
13. CÂNDEA, A. De la regionalism la congresul învățătorilor la Chișinău. În: *Dreptatea*, anul XLVI. 4 septembrie 1932, nr. 14.927, p. 4.
14. COLESNIC, Iurie. *Basarabia necunoscută*. Volumul 11. Chișinău, Tipografia Bons Office, 1998. p. 125-126. ISBN 978-9975-906-17-3.
15. Congresul anual al Asociației învățătorilor din județul Târnava Mare. În: *România-Provincie*, anul II. 22 mai 1939, nr. 349, p. 11.
16. Congresul Căminelor Culturale. În: *Dimineața*, anul XXXIII. 10 iunie 1937, nr. 10.943, p. 9
17. Congresul Corpului didactic primar. În: *Adevărul*, anul XXXIX. 9 septembrie 1926, nr. 13.107, p. 3.
18. Congresul general al învățătorilor din România la Constanța (5-7 septembrie 1938). În: *România*, anul I. 7 septembrie 1938, nr. 98, p. 4-5.
19. Congresul general al învățătorilor din țară. În: *Adevărul*, anul XLVI. 2 septembrie 1932, nr. 14.925, p. 3
20. Congresul general al salariaților publici. În *Curentul*, anul XII. 13 ianuarie 1939, nr. 3.932, p. 9.
21. Considerații privind educația în aer liber. În: *Timpul*, anul V. 3 noiembrie 1941, nr. 1613, p. 7.
22. Consiliul Național pentru Studierea Arhivei Securității, Fond *Operativ Iacobescu Teodor, I. 386.152*, dosar nr. 15.460, f. 44.
23. Constituirea Grupării ”Învățătorilor Scriitori”. În: *Curentul*, anul XIII. 14 iunie 1940, nr. 4.431, p. 2.
24. Constituirea Grupării Asociației ”Învățătorilor Scriitori”. În: *România-Provincie*, anul III. 12 iunie 1940, nr. 730, p. 5.
25. Cor., Deschiderea cursurilor Universității „Nicolae Iorga” de la Vălenii de Munte. În: *Universul-Provincie*, anul 59. 15 iulie 1942, nr. 190, p. 5.
26. Cronică și informațiuni. În: *Școala Noastră. Revistă lunară de educație, cultură profesională și afirmare națională a Asociației Învățătorilor Secția Sălaj*, anul XVII. mai 1940, nr. 9, p. 433.
27. De la Asociația Generală a Învățătorilor. În: *Adevărul*, anul XLVIII. 2 aprilie 1934, nr. 15.412, p. 2.
28. De la Asociația generală a învățătorilor. În: *Curentul*, anul XII. 11 iulie 1939, nr. 4.099, p. 4.
29. Decernarea premiilor literare ale Grupării învățătorilor scriitori, sesiunea 1942. În: *Curentul*, anul XV. 30 noiembrie 1942, nr. 5.314, p. 6.

30. Decernarea premiilor literare ale Grupării învățătorilor scriitori, sesiunea 1942. În: *Curentul*, anul XV. 30 noiembrie 1942, nr. 5.314, p. 7.
31. Decizia de validare nr 4 din 5 iunie 1939 a Înaltei Curți de Casație și Justiție a României. În: *Monitorul Oficial*, anul CVII. 6 iunie 1939, nr. 128, p. 3.644.
32. Decizia judecătorească nr. 22.293 din 17 iulie 1944. În: *Monitorul Oficial*. Partea a II-a, anul CXII. 20 iulie 1944, nr. 167, p. 4.197.
33. Declarațiile D-lui. ministru Dumitru V. Țoni la Congresul învățătorilor de la Oradea. În: *Curentul*, anul XI. 14 decembrie 1938, nr. 3.905, p. 3.
34. Delegația învățătorilor la D-l. Senator Teodor Iacobescu. În: *Curentul*, anul XII. 11 iulie 1939, nr. 4.099, p. 4.
35. DOBEȘ, Andrea. *Spații carcerale în România comunistă: Penitenciar Sighet (1950-1955)*. Volumul II. Cluj-Napoca, Editura: Argonaut, 2021. p. 693-694. ISBN 978-606-085-039-7.
36. DUMITRAȘCU, Ion. G. *Înainte mergătorii. Istoricul Asociației Generale a Învățătorilor din România*. București: Tipografia Cooperativa "Școala Poporului", 1940. p. 315.
37. Elevii Școlii Normale Superioare din București. În: *Timpul*, anul IV. 22 februarie 1940, nr. 1.008, p. 7.
38. Expoziția documentară a cărții și publicațiilor învățătoarești. În: *Viața*, anul II. 28 noiembrie 1942, nr. 582, p. 5.
39. Expoziția documentară a cărții și publicațiilor. În: *Curentul*, anul XV. 28 noiembrie 1942, nr. 5.312, p. 3.
40. *Figuri contemporane din Basarabia*. Prefață de Nae DUNĂREANU Chișinău: Editura ARPID, 1939. p. 73.
41. FOTESCU, Hrisan. Asocierea Bisericii la Sărbătorirea D-lui. Teodor D. Iacobescu. În: *Cultura Poporului*, anul VI. ianuarie 1939, nr. 1, p. 24.
42. GUZUN, Vadim (Editor). *Pantelimon Halippa și Problema Basarabiei în dosarele Securității. Documente (1965-1979)*. Studii TAȘCA Mihai, NEGRU Gheorghe. Cluj-Napoca: Editura Argonaut, 2018. p. 119, 132, 136, 141-142, 153, 217-218, 224, 227, 229, ISBN 978-973-109-801-2.
43. HÂMPĂ, Laura Rodica. *De la Fundația Culturală Regală "Principele Carol" la Uniunea Fundațiilor Culturale Regale (1921-1948)*. București: Editura Etnologică, 2019. p. 68-69, ISBN 978-696-8830-71-1.
44. IACOBESCU, Liliana. *Tatăl meu, Teodor Iacobescu*. Brașov: f.e., 2018. p. 46, 53-56, 59-69, ISBN 978-973-0-27850-7.
45. IACOBESCU, Teodor, PETRESCU, Cezar, HANEȘ, Vasile V. Îndrumător pedagogic. În: *Curentul*, anul VIII. 20 septembrie 1935, nr. 2.740, p. 2.
46. Impresionanta solemnitate de la Asociația Generală a Învățătorilor. În: *Timpul*, anul VI. 11 noiembrie 1942, nr. 1.710, p. 7.
47. Informații. În: *Timpul*, anul II. 20 decembrie 1938, nr. 588, p. 4.
48. Informațiuni. În: *Dimineața*, anul XXIV. 15 octombrie 1928, nr. 7.848, p. 2.
49. ISPIR, Mircea. *Teodor Iacobescu, întregitor sufletesc al Unirii*, p. 6.
50. Sărbătorirea D-lui. T. Iacobescu la Cetatea-Albă. În: *Realitatea Ilustrată*, anul XIII. 28 februarie 1939, nr. 632, p. 23.
51. Învățătorii se agită. În: *Dimineața*, anul XXXII. 4 martie 1936, nr. 10.486, p. 10.
52. Învățătorii și Congresul Astei de la Timișoara. În: *Curentul*, anul X. 24 septembrie 1937, nr. 3.466, p. 4.
53. Maria Antonescu a vizitat Asociația Generală a Învățătorilor. În: *Viața*, anul III. 11 martie 1943, nr. 682, p. 5.
54. Necrolog T. Iacobescu. În: *România-Liberă*, anul XXVII. 7 martie 1969, nr. 7.583, p. 4.
55. NETEA, Vasile. *Memorii*. Ediție îngrijită, introducere și indici POPTĂMAȘ, Dimitrie. Cuvânt înainte dr. BENGHEAN, Florin. Târgu-Mureș: Editura Nico, 2010. p. 278, ISBN 978-606-546-049-2.
56. Noile manuale de curs primar. În: *Curentul*, anul X. 13 septembrie 1937, nr. 3.455, p. 2
57. Noul Comitet central al Asociației generale a învățătorilor. În: *Universul-Capitala*, anul 59. 9 ianuarie 1942, nr. 7, p. 4.

58. Noul Comitet central al Asociației generale a învățătorilor. În: *Universul-Capitala*, anul 59. 9 ianuarie 1942, nr. 7, p. 4.
59. Noul ritm de viață al statului roman. În: *Curentul*, anul XIII. 3 octombrie 1940, nr. 4.542, p. 3.
60. POPESCU, Cornel, VERGATTI, Cristina Narcisai, VERGATTI Ștefan, APOSTOL, D. *Culea în slujba românilor din Basarabia*. Pitești: Editura Ordessos, 2016. ISBN 978-606-8604-25-1
61. POPESCU, Ilie. Scrisoare deschisă d-lui. Dumitru V. Țoni. În: *Curentul*, anul IX. 3 aprilie 1936, nr. 2.934, p. 3.
62. PREDA, Gheorghe, BĂILĂ, Nicolae. Ședința I a adunării generale a Astrei de la Deva (2 octombrie 1932). În: *Transilvania*, anul 63. septembrie-decembrie 1932, nr. 9-12, p. 142, 145, 148.
63. Pregătirea Congresului general al învățătorilor din România. În: *Adevărul*, anul XLIX. 2 februarie 1935, nr. 15.659, p. 4.
64. Procesul verbal nr. 33 din 29 decembrie 1941. În: *Monitorul Oficial*, Partea II-a, anul CX. 23 mai 1942, nr. 118, p. 5.595.
65. Profesorul Dimitrie Gusti cercetează școlile Ardealului. În: *Dimineața*, anul XXVIII. 8 octombrie 1932, nr. 9.261, p. 10.
66. S.A.N.I.C., Fond *Teodor Iacobescu*. Dosar nr. 6/1953-1966, f. 1-3, C.N.S.A.S., Fond *Operativ Iacobescu Teodor I. 386.152*. Dosar nr. 15.460, f. 44.
67. Semnal privind apariția Revistei Școala și Vieața (1941). În: *Revista Fundațiilor Regale*, anul IX. 1 mai 1942, nr. 5, p. 460.
68. Semnal, A apărut Revista Școala și Vieața pe iunie 1943. În: *Timpul*, anul VII. 2 iulie 1943, nr. 2.205, p. 6.
69. Semnal, Manuale de curs supraprimar. În: *Universul*, anul 56. 20 august 1939, nr. 227, p. 2.
70. Semnal editorial. În: *Timpul*, anul V. 31 iulie 1941, nr. 1.518, p. 3.
71. Semnal, *Publicații ale învățătorilor*. În: *Revista Fundațiilor Regale*, anul X. 1 octombrie 1943, nr. 10, p. 213.
72. Serviciul Arhivelor Naționale Istorice Centrale, Fond *Teodor Iacobescu*, Fond *Teodor Iacobescu*. Dosar nr. 6/1953-1966, f. 1-3; dosar nr. 261/1919-1966, f. 4.
73. Solemnitatea inaugurării Casei (sediului) Asociației Generale a Învățătorilor din România. În: *Curentul*, anul XIV. 31 decembrie 1941, nr. 4.984, p. 3.
74. Știri de la Asociația generală a învățătorilor din România. În: *Curentul*, anul XII. 8 martie 1939, nr. 3.984, p. 6.
75. Tablou de transferări în Municipiul București. În: *Monitorul Oficial*, Partea I, anul CVII. 15 iunie 1939, nr. 135, p. 3.836.
76. Tabloul transferărilor în posturi devenite vacante. În: *Monitorul Oficial*, Partea I, anul CVII. 15 iunie 1939, nr. 125, p. 3.810.
77. TOMESCU, Gheorghe. Sărbătorirea d-lui. Teodor Iacobescu la Cetatea Albă. În: *Curentul*, anul XII. 8 februarie 1939, nr. 3.958, p. 9.
78. Transferări în învățământul primar. În: *Universul*, anul 56. 17 iunie 1939, nr. 163, p. 6.
79. ȚONI, Dimitrie, V. Congresul Asociației Învățătorilor, Filiala din județul Cetatea-Albă. În: *Curentul*, anul VI. 22 septembrie 1933, nr. 2.026, p. 3.
80. Vladimir, Al. I. La 80 de ani. Un interviu cu Teodor Iacobescu. În: *Gazeta Învățământului*, anul XX. 18 octombrie 1968, nr. 965, p. 2.